Dinsdag 25 Augustus 1942 — DAGBLAD — 59ste Jaargang, No. 3685

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve 's Zondags)
Abonnementsprijs voor het Gebiedsdeel
fl. 1.50 per maand [Aruba fl. 2.—] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers fl. 0.10.

Adm. Tel. 1550. Redactie: Tel. 1358.
Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 10—18 uur.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres Postbus 80, Willemstad.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij.

Kantoor Verenigde Staten: M. D. BROMBERG & Ass. Inc
19 to 25 West 44th Street, New York N. Y.
Kantoor voor Redactie en Administratie Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad. Telef. 38

De Raf valt het Rijnland aan

Amerikaanse Vliegende Forten boven Frankrijk.

Churchill terug in Engeland.

Brazilië neemt bezittingen van de As in beslag.

Nabuurlanden zullen Brazilië als niet-oorlogvoerend beschouwen.

KRACHTIGE AANVAL OP DUITSLAND.

Het Britse Ministerie van Luchtvaart gaf het volgende communiqué uit: „In de afgelopen nacht heeft een grote strijdmacht van onze bommenwerpers objecten in het boven-Rijnland aangevallen, vooral te Frankfort en Wiesbaden. Vliegtuigen van het gevechtscommando vielen spoorweg-objecten aan in de Lage Landen en vernielden een aantal locomotieven. 16 Onzer bommenwerpers worden vermist." (Londen, AP 25.8).

Het DNB deelde mede, dat Britse bommenwerpers verschillende plaatsen in het Rijn- en Main-district gedurende de nacht hebben aangevallen. Hieraan werd toegevoegd, dat 15 der invaderende vliegtuigen werden neergeschoten. (Berlijn, (AP) 25.8).

VLIEGENDE FORTEN BOVEN FRANKRIJK.

Het communiqué van het Hoofdkwartier van het Noordamerikaanse leger in het Europese oorlogstheater en het Britse Ministerie van Luchtvaart luidt:

„In de namiddag hebben Noordamerikaanse Vliegende Forten (B 17's) van de Noordamerikaanse legerluchtmacht een aanval uitgevoerd op de vijandelijke scheepswerven te Le Trait nabij Rouaan.

Het escorte werd gevormd door gevechtsescadrilles van de Royal Air-force, de Koninklijke Canadese luchtmacht, de Poolse luchtmacht en de Noordamerikaanse leger-luchtmacht. Alle Vliegende Forten bereikten het doel en zij bombardeerden dat van grote hoogte. Eén had een ontmoeting met een Fockewulf 190 op zijn terugreis, met het gevolg dat een deel van de bemanning werd gewond. Alle bommenwerpers keerden terug. Twee FW 190's werden vernield door de gevechtsvliegtuigen, van welke laatste zelf twee worden vermist" (Londen, (AP) 24.8).

AANVAL OP FRANKRIJK.

Gemeld wordt, dat Noordamerikaanse bommenwerpers, geëscorteerd door gevechtsvliegtuigen, Maandagmiddag een object in Noord Frankrijk aanvielen (Londen, (AP) 24.8).

LUCHTDOELGESCHUT VAN LYON IN ACTIE.

Een bericht uit Vichy zeide, dat de luchtafweerkanonnen in actie kwamen toen vliegtuigen — naar men meent Vliegende Forten — om ongeveer 1 uur in de ochtend over de stad Lyon vlogen (Vichy, (AP) 25.8).

VICHY PROTESTEERT TEGEN AANVAL OP ROUAAN.

Mel Most seint uit Vichy:

Onthuld wordt, dat de Vichy-Regering bij de Verenigde Staten heeft geprotesteerd tegen de aanval van de Noordamerikaanse leger-luchtmacht van de vorige week Maandag op Rouaan. Het protest wordt hier uitgelegd als willende zeggen, dat Lavals pro-as regiem de houding heeft aangenomen, dat alle installaties in onbezet Frankrijk, die niet in feite van Duiste militaire aard zijn, blijven onder bescherming van de Vichy-Regering.

De Noordamerikaanse luchtaanval op Rouaan, dat op 60 kilometer van Dieppe ligt, waar de Canadezen, Noordamerikanen en Britten de vorige week een krachtige verkennings-aanval deden, werd geleid door Brigadier Generaal Ira Eaker, Commandant van de bombardements-strijdkrachten van de Verenigde Staten in het Europese krijgstoneel. De grote Vliegende Forten sloegen toe twee dagen voor de landing te Dieppe, klaarblijkelijk om de Duitse verbindingslinies te ontwrichten en te verhinderen, dat snel versterkingen zouden worden aangevoerd. De aanval werd gericht op de spoorweg-terreinen waar alle treinen in dat deel van Oost of Zuid moeten worden overgehaald. De Fransen zeiden, dat het aantal slachtoffers onder de burgerbevolking 48 doden en 101 gewonden bedroeg, terwijl 46 huizen zouden zijn vernield.

Men beschouwde het protest als het opwerpen van de vraag omtrent de houding van de Regering ten opzichte van de Geallieerde operaties in bezet Frankrijk. Aangezien de Verenigde Staten diplomatieke betrekkingen onderhouden met Vichy heeft laatstgenoemde Regering de houding aangenomen, dat de Verenigde Staten niet het recht hebben aanvallen te doen op gebieden onder haar bescherming, hetzij die door de Duitsers bezet zijn of niet (Vichy, (AP) 24.8).

MAATREGELEN VAN DE BRAZILIAANSE REGERING.

Richard Dyer seint uit Rio de Janeiro:

Door Regeringsbesluiten werden de schepen van de as, die tevoren door Brazilië werden gekocht, geconfisqueerd. Drie van de grootste banken, welke bezittingen van de as zijn en in Brazilië werken, werden gesloten.

Krachtens een andere maatregel, volgende op Brazilië's oorlogsverklaring, machtigde het Ministerie van Oorlog de ogenblikkelijke vrijwillige inschrijving van reservisten in de tweede en derde categorieën voor inlijving in de actieve dienst in het leger, bij voorkeur in pas georganiseerde eenheden. Onder deze klassen van reservisten zijn er duizenden, die nooit in militaire dienst geweest zijn, doch wel verscheidene graden van de oefening voor reserves hebben meegemaakt.

De Regeringsmaatregel tegen de schepen en banken van de as, welke de eerste is van de vele maatregelen tegen de belangen van de as, die voorspeld zijn, beval het sluiten van de **Duitse Transatlantische Bank, de Duitse Bank van Zuid-Amerika** en de **Frans-Italiaanse Bank van Zuid-Amerika.** De Regering benoemde bemiddelaars om de instellingen te liquideren, „die geen reden van bestaan meer hebben onder ons".

Het besluit zeide, dat het bezit van de banken zal worden verdeeld tussen de aandeelhouders. De aandelen, die behoren aan de Regering of vertegenwoordigers van Duitsland en Italië of onderdanen van die landen, die niet in Brazilië wonen, zijn onderhevig aan confiscatie.

Het besluit verzekerde aan de Duitse en Italiaanse inwoners van Brazilië, „die niet handelen tegen de nationale belangen", dat de confiscatie niet op hen zal worden toegepast. Tevens werd gewaarschuwd, dat „de Regering voldoende elementen te harer beschikking heeft om de activiteiten te volgen en op voorbeeldige wijze hen te straffen, die handelen tegen de nationale belangen".

Volgens besluit waarbij de schepen werden geconfisqueerd, die zich in Braziliaanse havens bevonden sedert het begin van de oorlog en die enkele maanden geleden van de Duitse en Italiaanse Regeringen gekocht zijn, werd overeengekomen, dat de betaling na de oorlog zal geschieden, ook zegt het besluit, dat de schepen zullen worden opgenomen in de nationale koopvaardijvloot. Het besluit zegt: „Zulk een actie wordt beschouwd als een natuurlijke repressaille voor de ongerechtvaardigde agressie welke wij geleden hebben en een gedeeltelijke terugbetaling voor de geleden verliezen" (Rio de Janeiro, (AP) 24.8).

BERLIJN NOG GEEN OORLOGSVERKLARING ONTVANGEN.

Volgens de Duitse radio zouden de officiële kringen in Berlijn nog steeds niet de Braziliaanse oorlogsverklaring hebben ontvangen. Op een persconferentie in het Ministerie van Buitenlandse Zaken zeide men, dat „niemand in Berlijn wachtte op zulk een verklaring, daar Brazilië's handelwijze gedurende de laatste maanden in geen enkel geval verschilde van die van een land, dat in oorlog is met Duitsland" (Berlijn, (AP) 24.8).

CHINEZEN NEMEN TSJANGSJAN.

Het Centrale Chinese nieuwsagentschap deelde mede, dat de Chinezen Tsjangsjan veroverd hebben op 40 kilometer ten Westen van Tsjusjien, de voornaamste basis in Oost China van waaruit bombardementen op Japan zouden kunnen worden uitgevoerd (Tsjungking, (AP) 24.8).

Het nieuws van vandaag.

Brazilië's Regering — de Regering van President Getulio Dornelles Vargas — is thans druk in de weer om het land met zijn 43 millioen inwoners en zijn 8,483,570 vierkante kilometer op oorlogsleest te schoeien.

De eerste stap was om de ongewenste elementen te doen oppikken en een waakzaam oog te houden op de onderdanen van de as, die nog op vrije voeten rondlopen. De volgende stappen waren het in beslag nemen van Duitse bezittingen, zoals banken, grote firma's etc. Ook de schepen, die van Duitsland en Italië werden gekocht door de Braziliaanse Regering — maar nog niet betaald zijn — werden overgenomen.

Dit zijn 13 Italiaanse en 4 Duitse schepen, in totaal 90.000 ton metenschepen. Sommige daarvan zijn reeds in gebruik als Braziliaanse schepen met nieuwe namen. Het grootste schip is de Duitse „Windhuk" van 16.662 ton, dat thans te Rio de Janeiro wordt hersteld, aangezien het bij de internering te Santos door de Duitse bemanning gesaboteerd werd (blz. 3).

Alzo is Brazilië het eerste land van Zuid Amerika, dat thans in oorlog is gekomen met Duitsland. Interessant is het te weten, dat Brazilië het enige land van Zuid Amerika is, het enige land van Zuid Amerika is, dat in 1917 oorlog aan Duitsland verklaarde. Men heeft het nooit erg met de Duitsers opgehad, hoewel de economische invasie der nazies niet geheel kon worden tegengehouden. Een historisch overzicht hiervan staat hiernevens als hoofdartikel, waarin uitvoeriger op Brazilië's houding wordt ingegaan.

De landen rond Brazilië — als Argentinië, Uruguay, Chili, Paraguay, Peru en Bolivia — hebben reeds te kennen gegeven, dat zij Brazilië als een niet-oorlogvoerende mogendheid zullen beschouwen. Hierdoor zullen de Brazilianen in die landen dezelfde rechten blijven behouden als vóór de oorlogsverklaring (blz. 3).

De strijd in Rusland gaat slecht voor de Russen. De Duitsers schijnen thans de Don voor Stalingrad met grote strijdkrachten te zijn overgestoken en rukken thans op naar die grote industrie-stad, strategisch gelegen aan Ruslands aorta — de rivier Wolga. Ook in het Zuiden maken de nazies voortgang. In de Caucasus vechten zij thans op een nieuwe plaats: Prokhladnaya — dichter bij de olievelden van Grozny (blz. 3).

Russische vliegtuigen blijven echter actief in de meer Noordelijk gelegen gebieden, ongeacht de critieke situatie in het Zuiden. In de nacht waren er 40 Sovjet toestellen boven Helsinki. De Raf bleef toeslaan in West Duitsland met aanvallen op Frankfurt, Wiesbaden en andere objecten in het Rijnland (blz. 1).

Berlijn meldt, dat Duitse vliegtuigen de Noordelijke Russische haven Archangel hebben aangevallen (blz. 3).

K.L.M.-VLIEGTUIG VERONGELUKT.

De Gouvernementspersdienst deelt mede:

Het vliegtuig van de extra dienst van Paramaribo naar Curaçao, bemanning vlieger de Heer P. Badings; boordwerktuigkundige N. H. de Bruyn, radiotelegrafist C. van Oyen, hetwelk Zaterdag jl. op de normale tijd van Paramaribo vertrokken en te Port of Spain, Trinidad, aangekomen is, vertrok van daar 11.40 uur en meldde 5 minuten na vertrek aan het Piarco radiostation, dat alles in orde was.

Zoals gebruikelijk is, zou het vliegtuig 15 minuten later wederom het Piarco-radiostation moeten oproepen. Voor zover vastgesteld is kunnen worden, is het vliegtuig niet meer gezien noch gehoord. Daar het vliegtuig startte tegen een zware onweersbui in en het wrak is gevonden Noordoostelijk van het vliegveld in het oerwoud, moet worden geconcludeerd, dat het vliegtuig in deze bui is verongelukt.

In Paramaribo waren 9 passagiers ingestapt. In Trinidad werd nog een passagier opgenomen.

De namen der passagiers zijn: Louis A. Vijzelman, Max Waaldijk, Otto Elmont, Paulus M. Mosterdijk, Alma Cornelia Alwart, Willem A. Verboog, Klaas Hakhof, Pieter van Eeten, Harm Kinds en luitenant ter Zee George E. W. van Notten.

* * *

Angstige spanning heerste er Zaterdagavond in vele gezinnen, toen bekend werd, dat het KLM-vliegtuig, de Parkiet, vermist werd. Toen Zondag het bericht van het wel heel droevige ongeval zich door onze stad verspreidde, was er leed in vele huizen, waar een gezinslid of vriend vermist werd. Hoewel dit ongeval naar onze mening met de oorlog niet van doen heeft, mochten de plaatselijke bladen gisteren toch niet het officiële communiqué van de KLM opnemen, hetgeen ons onverdiende verwijten bezorgde en in de stad geruchten voedde.

Thans werd ons toegestaan bovenstaan communiqué van de Gouvernementspersdienst te publiceren. Dertien mensen hebben in het oerwoud van Trinidad het leven op een schrikkelijke wijze verloren. In onze kleine maatschappij zal wel niemand zijn, die niet een of meer der verongelukten persoonlijk heeft gekend. Drie hunner oefenden hun beroep uit. Enkelen waren op de terugreis na een vacantie in ons zustergebiedsdeel te hebben doorgebracht en wilden hier hun taak weer aanvaarden. Een enkele had geboekt voor Vrijdag en bleef door toevallige omstandigheden wachten op het extra-vliegtuig van Zaterdag. Nog weer een andere maakte van Curaçao uit een korte reis naar Trinidad in het landsbelang. Zij allen zijn heengegaan. Mogen wij volstaan met aan allen, die op welke wijze ook betrokken waren met de slachtoffers, onze oprechte deelneming te betuigen. Dat zij, na deze ruwe dood, in vrede rusten.

COMMENTAAR VAN HULL.

Cordell Hull zeide op een persconferentie, dat het volk van Brazilië als resultaat van de intrede van dat land in de oorlog zeer kostbare hulp zal verlenen aan zijn geallieerden onder de Verenigde Landen (Washington, (AP) 24.8).

GEEN COMMENTAAR VAN JAPAN.

Tomokazu Hori, zegsman van de Japanse Informatieraad, zeide op een persconferentie: „Door het gebrek aan specifieke inlichtingen lever ik heden geen commentaar op de oorlogsverklaring van Brazilië aan Duitsland en Italië" (Tokio, (AP) 24.8).

NIEUWE DUITSE MINISTER VAN JUSTITIE.

Hitler maakte de benoeming bekend van Otto Georg Thierack als Rijksminister van Justitie en gaf hem verstrekkende machten, welke verder reiken dan de bestaande rechtsposities om „de nationaal socialistische justitie" uit te voeren.

Hitler zeide, dat aan Thierack grote machten zijn verleend „welke nodig zijn om de taken van het grote Duitse Reich te vervullen".

Thierack is een jurist van Dresden en oud-voorzitter van de Volksraad (Berlijn, (AP) 24.8).

BRAZILIË.

Nu Brazilië de oorlog aan Duitsland en Italië verklaard heeft, is het wel goed eens wat aandacht te besteden aan de geschiedenis van dit geweldige uit gestrekte Rijk, van 257 maal de oppervlakte van Nederland, met 43 millioen inwoners. Brazilië behoorde tijdens de koloniale periode tot het Portugese Rijk.

De drijfveren van de Portugese Kolonisatie waren van godsdienstige aard.

De aanspraken van Portugal op Brazilië berustten gedeeltelijk op de ontdekking in 1500 door Pedro Alvarez. Pas sedert 1532 begon Portugal er kolonisatie volgens een vast plan: kustnederzettingen, ingedeeld in 12 districten of kapiteinschappen, wier hoofden rechtstreeks onder den Portugesen koning stonden. Sedert 1548 resideerde een gouverneur-generaal te Bahia over alle kapiteinschappen. De opzet van de kolonisatie was:

1) het Katholiek Geloof te verbreiden,

2) de slavernij tegen te gaan, de wildernissen te verkennen en tot cultuurgronden om te werken, dus wel heel andere motieven dan bij de West- en Oostindische compagnie aanwezig waren. De Portugese koning werd eigenaar van al het Braziliaanse hout. Bahia bleef twee eeuwen lang de hoofdstad en de zetel van het koloniaal bestuur.

Onder de oorspronkelijke kolonisten waren vele bannelingen en avonturiers, die de Indianen en de ingevoerde kleurlingen voor huiselijk werk en plantagearbeid gebruikten. De slavernij werd meer dan in enig ander Amerikaans land een vaste economische basis.

Gouverneur-generaal Mem de Sa stichtte in 1567 Rio de Janeiro op de plaats van het door hem verwoeste fort Coligny, van waaruit Franse Hugenoten getracht hadden te koloniseren.

Voor 8 millioen verkochten de Nederlanders hun kolonie.

Met Portugal stond Brazilië van 1580 tot 1640 onder Spanje, waarmede de Nederlanders in oorlog waren. **De Nederlanders veroverden omstreeks 1630 een groot kustgebied van Brazilië (Olinda en het Recief).** Van hieruit bestookten de Nederlanders ook de Portugese kolonie, doch toen Portugal in 1640 zijn zelfstandigheid op Spanje herwon werd er in 1641 een wapenstilstand gesloten. De bekendste Gouverneur van dit Nederlands-Braziliaans gebied was **Joan Maurits van Nassau-Siegen (1637-1644).** In 1657 brak de oorlog tussen Portugal en de Republiek opnieuw uit, doch reeds in 1661 werd te Den Haag vrede gesloten, waarbij Brazilië door de Republiek voor 8 millioen gulden aan Portugal werd afgestaan.

Activiteiten der Spanjaarden.

Gedurende de Spaanse periode ontwikkelden avonturiers uit Sao Paulo, de zogenaamde Paulista's, een enorme activiteit: Indianenvangst voor de slavenhandel, ontdekking van goud enz. Tot ver over de demarcatielijn van Tordesillas werden nieuwe kapiteinschappen opgericht. Deze lijn, die in 1494 getrokken was en die 270 mijlen meer Westelijk liep dan die, welke Paus Alexander VI in 1493 getrokken had, bleef gehandhaafd tot het jaar 1777, toen bij het verdrag van San Ildefonso Brazilië een uitbreiding onderging naar het Westen, waardoor het meer dan tweemaal zo groot werd.

Een nieuw ras.

De Portugese mercantilistische politiek verbood toegang aan vreemde schepen in Braziliaanse havens en immigratie van vreemdelingen. Rio de Janeiro werd in 1763 hoofdstad en residentie van den onderkoning.

De Portugezen en Indianen vermengden zich reeds sedert de 16e eeuw. Later vermengden zij zich ook met kleurlingen, waardoor een nieuw mensentype ontstond. Er is minder kasteonderscheid dan in Spaans-Amerika. De Indianen en de kleurlingen vormen tot op heden een belangrijke bevolkingsgroep.

Tegen het einde van de 18e eeuw spanden verschillende Brazilianen samen tegen het Portugees bestuur en wilden zij een republiek uitroepen. De revolutionnairen werden echter verraden en vluchtten naar het buitenland. Zij, die niet wisten te ontsnappen, werden met grote plechtigheid in 1792 te Rio de Janeiro opgehangen. In 1808 heerste er voorspoed in Brazilië onder het bestuur van den regent Don João. De Portugese Koningin was voor Napoleon gevlucht en vestigde de regering te Rio de Janeiro. De Brazilianen volgden ondertussen met grote spanning de Spaanse opstanden.

In 1815 stelde Don João Brazilië gelijk met Portugal en werd het één Rijk onder de naam van: „De Verenigde Koninkrijken van Brazilië, Portugal en Algarves".

Enige maanden na deze gelijkstelling werd door de dood van de Portugese Koningin, die krankzinnig was, de regent Don João Koning van Portugal en Brazilië.

Koning João VI verwierf zich grote verdiensten voor Brazilië en hij maakte Rio de Janeiro tot een der schoonste steden van Zuid Amerika. Handel, kunsten en wetenschappen bevorderde hij. In het jaar 1821 keerde Koning João VI door de omstandigheden gedwongen naar Portugal terug en gaf hij het bestuur over aan zijn zoon Don Pedro als regent.

Brazilië had te kampen met revoluties en bij zijn heengaan ried Koning João zijn zoon aan om indien Brazilië zich van Portugal zou afscheiden, liever de Braziliaanse kroon te aanvaarden dan toe te laten dat een of andere avonturier zich meester zou maken van het bestuur.

Op 7 September 1822 kwam het Keizerrijk Brazilië los van Portugal.

De verhouding tussen Portugal en Brazilië werd meer en meer gespannen en op 7 September 1822 kwam het tot een volledige breuk, toen Don Pedro zelf de Brazilianen voorging in hun verzet en uitriep: „Brazilianen! Van deze dag af zal onze leuze zijn — Onafhankelijkheid of Dood.

Op 24-jarige leeftijd werd Don Pedro uitgeroepen tot Pedro I, constitutioneel Keizer van Brazilië en Verdediger van het Katholiek Geloof.

In 1823 begon Brazilië onder leiding van zijn keizer en van lord Cochrane aan de bouw van een vloot. In 1825 erkende Portugal de onafhankelijkheid van Brazilië.

Toen Koning João stierf, werd keizer Pedro ook koning van Portugal. Hij deed echter afstand ten gunste van zijn dochter Maria da Gloria. In 1831 moest Don Pedro echter afstand doen van zijn troon ten gunste van zijn 5-jarig zoontje.

In 1889 werd Brazilië een Republiek.

Zijn particulier leven en zijn voortdurende onenigheid met de liberalen en anti-Portugezen waren de redenen van zijn val. José Bonifacia de Andrada werd de voogd van den kleinen keizer. Op 16-jarige leeftijd werd de begaafde jongeling tot keizer gekroond in het jaar 1841. Brazilië dankt zeer veel aan Keizer Pedro II tijdens zijn lange regering. De republi-

keinse partij werd echter immer machtiger en in November 1889 tekende Pedro II afstand van de troon en zwichtte hij voor de troepen van generaal Deodoro Fonseca. De Republiek Brazilië was gesticht. Twee jaar later was het keizerlijk paar gestorven in ballingschap.

Volgens de grondwet van 1891 werd Brazilië een federatieve republiek. De verschillende presidenten volgden elkander op. **In 1917 was Brazilië het enige Zuidamerikaanse land, dat de oorlog aan Duitsland verklaarde.** In 1919 en 1922 leenden de presidenten Pessoa en Bernardes ter reconstructie der na-oorlogse financiële en economische toestanden veel geld in het buitenland en zochten zij een nauwere aansluiting met de Verenigde Staten van Amerika.

In 1930 ontstond er een revolutie en werd president Washington Luis afgezet. Een voorlopig bewind werd ingesteld onder leiding van Dr. Getulio Vargas. De revolutie ontstond vooral door de grote ontevredenheid van de Noordwestelijke en Zuidelijke Staten tegen de Staat Sao Paulo, die steeds overheerst had en wiens mannen steeds president van geheel Brazilië geweest waren.

Papa Getulio stond altijd aan de zijde der V.S.

Sterker dan enig ander in Zuid Amerika staat de persoon van „Papa" Getulio Vargas, de dictator van Brazilië, aan de kant van de Verenigde Staten.

In de roerige geschiedenis der laatste honderd jaren in Zuid Amerika was er nimmer een minder op de voorgrond tredend dictator dan „Papa" Getulio, zoals geheel Brazilië hem noemt.

Hij reist niet in pantsertreinen of auto's met kogelvrije ramen. Hij werkt de gehele morgen in het Guanabarapaleis te Rio; vervolgens gaat hij naar het Cattete-paleis, teneinde officiële stukken te tekenen.

Als hij niet een auto aanroept om van de ene plaats naar de andere te gaan, loopt hij ongehinderd door de straten van Rio de Janeiro, en indien hij al door een gewapend detective gevolgd wordt, zo blijft deze toch volkomen op de achtergrond.

Hij is klein en mollig en lacht altijd. Zijn volk heeft verschillende bijnamen voor hem. Een ervan is „Gigi", een Italiaans liefkozingsnaampje, een andere is „Xuxu", een bloeiende Braziliaanse grassoort.

Europa beschuldigt er Goering, Goebbels en Himmler van, dat zij grote particuliere fortuinen verzamelden. De kleine „Papa Vargas" in Brazilië bezit niets, behalve één enkele boerderij, en het salaris, dat hij zich zelf toegekend heeft, bedraagt minder dan £ 3500.— per jaar.

Getulio Vargas heeft een vrouw, die bekend staat om haar schoonheid, doch die nog meer bekend is door haar energie inzake liefdadigheidsinstellingen. Zijn dochter Alzarina, 25 jaar oud, was een zeer knap studente en munt bovendien uit in de moderne danskunst.

Zij is gehuwd met den gouverneur van Rio en werkt op het secretariaat van Vargas. Alzarina is driemaal in de Verenigde Staten geweest en is persoonlijk bevriend met president Roosevelt.

Vargas werkt hard voor zijn republiek en gewoonlijk legt hij de arbeid eerst te middernacht neer. Hij houdt niet van „sterke drank" doch is zeer gesteld op een glas wijn bij het middagmaal.

Een van „Papa's" genoegens is golf, doch daar is hij niet bepaald een matador in. Wat zijn talenkennis betreft, hij spreekt Portugees (de officiële taal in Brazilië), Frans, Spaans en Engels.

Vargas is nooit in de Verenigde Staten geweest (zijn zoon wel) en evenmin heeft hij ooit buiten Brazilië gereisde behalve gedurende korte uitstapjes naar Argentinië en Uruguay. Hij is landelijk groot gebracht. Op de boerderij van zijn ouders werkte hij als een echte cowboy (gaucho) en nog steeds vertoont zijn karakter kenmerken van landelijke eenvoud.

Bij zijn staatsgreep werd bijna geen bloed vergoten.

De gewezen president vluchtte naar Portugal en Getulio werd geïnstalleerd. Sindsdien heeft Vargas nu en dan in Brazilië de staat van beleg afgekondigd en hij heeft ten minste één fascistische opstand de kop ingedrukt. Doch er werd slechts weinig gevochten.

Eens, in 1938 werd door fascistische „groenhemden" een aanval op het paleis van den dictator te Rio gedaan. Deze werd door Getulio zelf, zijn dochter Alzarina en vier gewapende huisbedienden afgeslagen — in totaal zes „man"!

Deze eenvoudige dictator is een vriend van Franklin Roosevelt. En hij is een factor van betekenis voor het lot van geheel Amerika.

Dit heeft Duitsland thans ondervonden.

ARUBA.

ONZE ONDERGRONDSE RIVIER.

De Amigoe-correspondent te Oranjestad schrijft:

Voorlopig zijn wij uitgepraat over de zoetwaterquaestie. Wij kunnen slechts mededelen, dat men steeds bezig is in de zandformatie. De boorders noemen deze formatie „Quick sand", hetgeen gelijk staat met drijfzand. Zolang deze formatie aanhoudt, zal men geen zoetwater kunnen krijgen. De boorders zullen door blijven perforeren totdat zij de voorspelde rotslaag zullen bereiken en bovendien is de diepte zoals aangegeven door Frère Apollinaire nog lang niet bereikt. Aangezien volgens Frère Apollinaire de vereiste diepte niet nauwkeurig kan worden bepaald, zou het kunnen zijn, dat de voorspelde rotslaag, waaronder het zoete water zal zijn, vóór 900 voet of na 900 voet boren bereikt worde.

Maandagmorgen om elf uur zat men op een diepte van ongeveer 870 voet, zodat nog dertig voet geboord zou moeten worden om de vereiste diepte te bereiken. De vorige week was er een dag, dat ze slechts twee à drie voet konden boren en er was een dag, dat ze zeven voet konden boren.

Het werk gaat erg langzaam, vooral nu ze door het zand moeten boren en dikwijls bemoeilijkt door de enorme druk onderaan en ophoping van zand in de pijp. Maandagmorgen zat ongeveer 100 voet zand in de pijp. Hadden zij speciale boren meegebracht voor dit soort werk, dan zou dit karweitje al lang opgeknapt zijn. Wij moeten tevens hierbij uitdrukkelijk herhalen, dat de rotslaag nog niet bereikt is. Een vorig bericht, als zoude de rotslaag bereikt zijn, bleek later een vergissing te zijn, die zijn oorsprong te danken heeft aan een van de boorders, die in aanraking kwam met een harde laag (zand) en meende met de rotslaag te doen te hebben.

NEDERLAND.

NEDERLANDS WEST INDIË EN BRAZILIË'S OORLOGSVERKLARING.

Het Aneta-nieuwsagentschap meldt: „Nederlands West Indië [in casu: Suriname. — Red.] heeft Brazilië's intrede in de oorlog verwelkomd. Tegelijkertijd heeft de oorlogsverklaring van Brazilië de aandacht gevestigd op het onder toezicht van Vichy staande Frans Guyana. Brazilië's intrede in de oorlog kwam in Paramaribo niet als een verrassing. Een dergelijke maatregel had men verwacht, gezien de publieke opinie in Brazilië. Een gevolg van Rio's oorlogsverklaring is, dat deze Suriname's strategische positie ten zeerste zal verbeteren. Men is van mening, dat — nu Brazilië als actief lid is ingeschreven in de zaak van de Verenigde Landen — het moeilijker zal zijn voor de as om Frans Guyana te gebruiken als een basis voor spionnage en actie tegen de Geallieerde scheepvaart. Niettegenstaande heeft het grote gevaar, dat het onder toezicht van Vichy staande gebied oplevert, hier nog steeds de aandacht" (Paramaribo, (AP) 24.8).

[Van Curaçao werd niet vernomen. — Red.]

DR. TITUS BRANDSMA O. CARM. EN DR. JOANNES HOOGVELD OVERLEDEN.

Twee in Nederland zeer bekende Katholieke geleerden zijn overleden. „De Tijd" van 3 Augustus deelt mede, dat **Professor Doctor Titus Brandsma** in een Duits concentratiekamp is overleden. Hetzelfde blad meldt, dat **Professor Doctor Joannes H. E. J. Hoogveld** onmiddellijk nadat hij uit een Duits concentratiekamp ontslagen was, te Nijmegen is gestorven.

Dr. Titus Brandsma O. Carm.

Op 23 Februari 1881 werd Anno Sjoerd Brandsma te Ugloklooster bij Bolsward geboren. Hij maakte zijn gymnasiale studies te Megen en deed in 1897 zijn intrede in de Orde van O.L. Vrouw van de Berg Carmel te Boksmeer, waar hij de kloosternaam Titus aannam.

Op 17 Mei 1905 werd hij Priester gewijd. In 1909 doctoreerde hij aan de Gregoriana te Rome in de wijsbegeerte waarna hij aan het philosophicum zijner Orde te Oss benoemd werd. In 1923 werd hij benoemd tot hoogleraar aan de Universiteit van Nijmegen met als leeropdracht: geschiedenis der wijsbegeerte, natuurphilosophie, natuurlijke godsleer, wijsbegeerte der geschiedenis en geschiedenis der Nederlandse mystiek. In de loop der jaren bekleedde hij in de Orde de hogere functies van definitor, assistent-provinciaal en prior. Hij leidde de uitgave der werken van de H. Theresia van Avila en bevorderde die van den H. Joannes van het Kruis. Van zijn hand verschenen talrijke artikelen over wijsbegeerte en mystieke onderwerpen in onderscheiden tijdschriften en dagbladen.

Professor Titus Brandsma was voorzitter, hoofdbestuurslid of lid van een onnoembaar aantal verenigingen en wetenschappelijke lichamen o.a. van de Maatschappij der Nederlandse Letterkunde en van het Provinciaal Genootschap voor Kunsten en Wetenschappen. Ter bevordering van de studie in de wijsbegeerte werkte hij voor de wederinstelling van het candidaatsexamen in de wijsbegeerte, wat bij Koninklijk Besluit van 25 Maart 1925 werd goedgekeurd.

Professor Dr. Titus Brandsma herbergde in een tenger lichaam een wondere geest- en wilskracht. Zijn ijver en hulpvaardigheid waren spreekwoordelijk. Met hem is heengegaan een groot, wetenschappelijk en katholiek Nederlander.

Dr. Joannes H. E. J. Hoogveld.

Op 25 Juli 1878 werd Doctor Joannes H. E. J. Hoogveld te Elden geboren, studeerde voor Priester en ging later naar Rome, waar hij het doctoraat behaalde in de wijsbegeerte. Na zijn terugkomst in Nederland doceerde hij aan het seminarie te Culemborg en aan de R. K. Leergangen te Tilburg. Hij was lid van de Commissie van voorbereiding tot oprichting en organisatie van de R.K. Universiteit te Nijmegen. In 1923 werd hij tot hoogleraar aan deze Universiteit benoemd. Zijne Heiligheid de Paus erkende zijn grote verdiensten door hem te benoemen tot Geheim Kamerheer van den Paus. Hij was voorzitter van de Apologetische Vereniging Petrus Canisius en Adviseur van Sobriëtas, de Internationale Unie van Katholieke Vrouwenbonden en van de Katholieke Montessori-stichting.

Dr. Joannes Hoogveld was met wijlen Dr. Beysens een der voornaamste leiders van het vernieuwde Thomisme in Nederland. Op wijsgerig gebied hield hij zich vooral bezig met vragen van inleiding, psychologie, ethiek en rechtsphilosophie. Hij nam onder de Nederlandse Katholieken het initiatief tot een wetenschappelijke behandeling der opvoedkunde, waarvoor hij de principen en de grote lijnen der constructie aangaf.

Zijn invloed onder de studenten van de Katholieke Universiteit was groot en deze Universiteit heeft ontzaggelijk veel aan hem te danken. Katholiek en Wetenschappelijk Nederland verliest in hem een zijner voormannen.

BUITENLAND.

HET LOT VAN STALINGRAD.

De radio van Vichy deelde mede, dat volgens een zegsman van Berlijn „het lot van Stalingrad vóór het einde van de week beslist zal zijn". Hieraan werd toegevoegd, dat Duitse bronnen (deze werden niet genoemd en er werd ook niet gezegd of zij officieel of officieus, militair of niet-militiare zijn) zeiden, dat wanneer hun troepen de Wolga zouden bereiken, zij voor het eerst „een natuurlijk front tussen Europa en Azië zouden hebben" en zij verder voorlopig niet zouden trachten voort te rukken (Londen, (AP) 25.8).

CHURCHILL TERUG IN ENGELAND.

Gemeld wordt, dat Churchill in Engeland is teruggekeerd van zijn historische reis naar Rusland en het Midden Oosten.

De korte bekendmaking zeide: „De Premier keerde hedenavond om 20.40 uur met een vliegtuig in dit land terug" (Londen, (AP) 24.8).

DE TERUGREIS VAN CHURCHILL.

Vernomen wordt, dat Churchill een tweede bezoek aan Egypte bracht op zijn terugreis van Moskou. De Premier bracht ook een bezoek aan Perzië en Irak (Londen, (AP) 25.8).

CHURCHILL CONFEREERT MET ZIJN CABINET.

Churchill confereerde heden met de leden van zijn oorlogscabinet over de resultaten van zijn besprekingen met Stalin en zijn bezoeken aan de belangrijke oorlogsbases in Egypte, Iran en Irak. Groot Britannië wachtte ongeduldig op tekenen van een Geallieerde actie teneinde de druk op de Sovjets te verlichten (Londen, (AP) 25.8).

BESLUIT VAN CASTILLO.

Ingelichte personen te Buenos Aires deelden mede, dat [President] Castillo een besluit getekend heeft waardoor aan Brazilië de status **van niet-oorlogvoerende mogendheid** wordt toegekend in de oorlog met Duitsland en Italië. Men verwacht, dat het besluit later op de dag zal worden gepubliceerd.

De onthulling werd gedaan nadat Ruiz Guiñazú met Castillo confereerde in zijn particuliere residentie. Bij terugkeer naar het Ministerie van Buitenlandse Zaken confereerde Ruiz Guiñazú met den Braziliaansen Ambassadeur Rodriguez Alves.

Toen hij de conferentie verliet zeide Alves, dat de Minister van Buitenlandse Zaken hem had ingelicht omtrent de Argentijnse politiek met het oog op de intrede van zijn land in de oorlog. De Ambassadeur weigerde biezonderheden omtrent de bespreking te verstrekken (Buenos Aires, (AP) 24.8).

Staten van Curacao

Vergadering op Woensdag, den 26n. Augustus 1942, des avonds te 8 uur.

TE BEHANDELEN ONDERWERPEN:

1o. Ingekomen stukken.

2o. Ontwerp-landsverordening tot wijziging en aanvulling van de verordening van den **11den April 1923** (P. B. 1923 No. 14), tot heffing van eene belasting op het houden van honden, tevens maatregelen bevattende om den overlast te keer te gaan, die aan de ingezetenen van de Kolonie Curaçao wordt veroorzaakt door honden, zich bevindende op openbare straten en wegen, zoomede op voor een ieder toegankelijke particuliere erven (1941-1942-14).

3o. Ontwerp-landsverordening tot aanvulling van de „Algemeene Politie-keur" 1917 (P. B. 1936 No. 48) (1941-1942-20, 1940-1941-49).

4o. Ontwerp-landsverordening tot bekrachtiging van de regeling, vervat in het besluit van den **19den Juni 1940** van den Gouverneur van Curaçao (P. B. 1940 No. 67) tot aanvulling en wijziging en nadere vaststelling van de regeling vervat in het besluit van den **11den Mei 1940** houdende regelen, in het bijzonder, teneinde te verhinderen, dat het rechtsverkeer in oorlogstijd schade toebrengt aan de belangen van het Koninkrijk der Nederlanden (P. B. 1940 No. 42), zooals sedert gewijzigd of aangevuld, laatstelijk bij besluit van den **14den Februari 1942** (P. B. 1942 No 24 (1942-1943-12, 1941-1942-35).

5o. Wijziging Reglement van Orde.

6o. Verkiezing van een plaatsvervangend griffier.

7o. Benoeming van een commissie van huishoudelijke aangelegenheden.

De Griffier,
G. J. FERGUSON
3548

Door een noodlottig ongeval overleed onze trouwe vriend, de Heer
G. E. W. van NOTTEN
in den leeftijd van 36 jaar.
G. J. van den Bosch en echtgenoote.
3555

Diep getroffen door het smartelijk verlies van zoovele levens bij het noodlottig vliegtuigongeval te Trinidad, betuigen wij onze oprechte deernis aan de nabestaanden, in het bijzonder aan de families van de omgekomen Surinamers.

Ook de K. L. M. bieden wij onze condoléances aan bij den slag, die haar getroffen heeft, waarbij zij tevens eenige bekwame medewerkers heeft verloren.

De Algemeene Sur. Ver.
Justitia Pietas Fides.
3558

Stalingrad door Duitse weermacht bedreigd.

Nieuwe actie in Egypte verwacht.

Helsinki door Russen gebombardeerd

RUSSISCH COMMUNIQUÉ.

Het Russisch middagcommuniqué luidt als volgt:

„Gedurende de nacht van 24 op 25 Augustus bestreden onze troepen den vijand ten ZuidOosten van Kletskaya en ten Noord-Oosten van Kotelnikovski alsook in de gebieden van Prokhladnaya en ten Zuiden van Krasnodar.

Geen veranderingen vonden plaats in andere sectoren. Ten Zuid-Oosten van Kletskaya voerden onze troepen felle gevechten tegen den vijand, die de Don was overgestoken. De Duitse fascistische troepen, gesteund door grote aantallen tanks en vliegtuigen, slaagden erin onze troepen terug te dringen en voort te rukken. Onze manschappen slaan de aanvallen van de Hitlerieten af en brengen hun ernstige verliezen toe."

In een sector sloegen de manschappen van de afdeling N. gedurende de dag 6 vijandelijke aanvallen af, waarbij zij 13 tanks vernielden en ongeveer 400 Duitse officieren en manschappen doodden. In een andere sector sloeg de Sovjet-artillerie een grote vijandelijke tank- en infanterie-colonne uiteen en vernielde die gedeeltelijk. Ten Noord-Oosten van Kotelnikovski hadden felle gevechten voortgang. Een positie verdedigend doodden de mannen van de afdeling N. meer dan 200 Hitlerieten.

Ten Zuiden van Krasnodar vernielden Sovjet-vliegtuigen, die samenwerken met de grondtroepen op één dag 5 Duitse tanks en 70 vrachtwagens met troepen en voorraden. Tevens ruimden zij ongeveer een compagnie van de vijandelijke infanterie op.

In het gebied van Prokhladnaya omsingelden onze eenheden een Duits detachement van bergtroepen. In gevechten met dit detachement werden 200 Hitlerieten gedood. In een andere sector sloegen de manschappen van het Rode leger met steun van 2 treinen een aanval van vijandelijke strijdkrachten af, die vele malen groter in aantal waren. 23 Duitse tanks werden ontwricht en 8 vernield.

Aan het Noordwestelijk front vonden gevechten van plaatselijk belang plaats. In een aantal sectoren sloegen onze detachementen vijandelijke troepen af en braken zij door in vijandelijke loopgraven en voerden gevechten van man tegen man met de Hitlerieten. Onze artilleristen schoten 3 Duitse vliegtuigen neer. Bovendien bracht het luchtafweergeschut 5 Duitse Junker-transportvliegtuigen omlaag. De guerilla's, die in een district opereren in het gebied van Smolensk, dedén binnen een week 3 treinen met manschappen en materialen ontsporen" (Moskou, (AP) 25.8).

DUITSERS BIJ KOSJKOTE?

De radio van Vichy beweerde, dat de Duitse troepen, die onlangs Elista in de Caucasus bezetten, thans Kosjkote bereikt hebben op slechts 90 kilometer ten Zuid Westen van de Russische haven Astrakan aan de Caspische Zee (Londen, (AP) 25.8).

GEVECHTEN BIJ ABGANEROVO?

Het Britse nieuwsagentschap, dat een bericht uit Stockholm aan Vichy van het front bij Kotelnikovski vermeldde, zeide, dat thans hevige gevechten woeden te Abganerovo, op 65 kilometer ten Zuid- Westen van Stalingrad. Abganerovo is nog in Russische handen (Vichy, (AP) 24.8).

RUSSISCH MIDDERNACHTELIJK COMMUNIQUÉ.

Het Sovjet-middernachtelijke communiqué luidt: „Op 24 Augustus bestreden onze troepen den vijand ten Zuid Oosten van Kletskaya, ten Noord Oosten van Kotelnikovski alsmede in de gebieden bij Prokhladnaya en ten Zuiden van Krasnodar. In de andere sectoren van het front hadden geen belangrijke veranderingen plaats. In de Finse Golf brachten onze schepen een vijandelijk transportschip van 7000 ton tot zinken.

Ten Noord Oosten van Kotelnikovski had een gevecht plaats tegen een grote strijdmacht van tanks en infanterie, die een wig had gedreven in de Russische posities. 11 Tanks werden er vernield en op zijn minst 3000 vijandelijke man troepen gedood. Twee Roemeense compagnieën werden bij een spoorwegstation weggevaagd. Ten Zuiden van Krasnodar concentreerden de Duitsers grote strijdkrachten in een sector en dwongen zij onze troepen terug. Ongeveer 150 Duitsers werden in een andere sector aan dit front gedood" (Moskou, (AP) 24.8).

DE DUITSERS RUKKEN VOORT.

Eddy Gilmore seint uit Moskou:

De Duitse troepen, die krachtig worden gesteund door tanks en vliegtuigen, drongen de eenheden van het Rode leger terug van de Oostelijke oevers in de bocht van de Don opnieuw voort in de richting van Stalingrad niettegenstaande ernstige verliezen.

Een serie gevechten in vier actieve sectoren van de Stalingrad- en Caucasus-fronten zou den Duitsers 1450 doden gekost hebben en 84 tanks, die beschadigd of vernield werden. De Russische positie in het Zuiden scheen echter nooit critieker dan thans. „Rode Ster" meldde, dat ten Zuid-Oosten van Kletskaya grote defensieve gevechten plaats hebben waarbij de strijd zich snel verplaatst over grote gebieden. Het bericht zeide, dat de Duitsers zware verliezen lijden, doch blijven voortrukken. Een biezonder gecompliceerde situatie ontwikkelde zich in een sector waar de indringers numeriek superieure strijdkrachten verkregen, vooral in tanks. De afzonderlijke Russische eenheden, die niet in staat waren stand te houden, waren gedwongen zich terug te trekken. „Rode Ster" meldde echter, dat de linie van het Rode leger overal intact is.

De Russen schenen niet in staat de Duitse opmars tegen te houden aan de Oostelijke oever van de Don waar de indringers grote strijdkrachten van tanks in de aanval wierpen in de richting van Stalingrad, doch nergens was de frontlinie gebroken, hoewel de Russen werden teruggedrongen. De indringers maakten verder voortgang ten Zuid-Westen van de stad. Volgens de Russische berichten scheen deze opmars plaats te hebben ten Noord-Oosten van Kotelnikovski. De aanwezigheid van Alpijnse troepen in het gebied van Prohladnaya [of Prokhaldneski — Red.], vergrootte de veronderstelling, dat de Duitsers hopen de Caucasus over te steken over de Ossetan of Georgische militaire wegen (Moskou, (AP) 25.8).

HET DUITSE COMMUNIQUÉ.

Het communiqué van het Duitse Hoofdcommando, gelijk uitgezonden door de Duitse radio, luidt als volgt:

„In de Caucasus heeft de aanval van de Duitse en Geallieerde troepen voortgang bij hevige gevechten in de bergen. Ten Noord Westen van Stalingrad forceerden Duitse infanterie-divisies en mobiele troepen, die op uitstekende wijze werden gesteund door de luchtmacht, een oversteek over de Don en rukten verder Oostwaarts. Men brak door zware versterkte vijandelijke verdedigingsposities heen. Aan de rest van het Don-front mislukten plaatselijke vijandelijke aanvallen door de weerstand van de Italiaanse troepen. Spoorwegen, fabrieken en aanvoerwegen in de vijandelijke achterhoede en de scheepvaart op de Wolga werden op afdoende wijze door de luchtmacht gebombardeerd.

Ten Noord Westen van Kaluga, ten Noord Westen van Medyun en in de achterhoede van Rzhev, werden vijandelijke aanvallen afgeslagen en verpletterd in gereed gemaakte posities in een nauwe samenwerking met de luchtmacht. Ten Zuid Oosten van het Ilmen-meer aan het front bij Leningrad werden plaatselijke terrein-winsten gemaakt en werden de vijandelijke tegenaanvallen afgeslagen. Aan het front in de Poolstreken viel de luchtmacht troepen en kampementen aan op het Rybachi-schiereiland.

Gisteren [Zondag] verloor de Russische luchtmacht bij luchtgevechten 157 vliegtuigen. 9 Andere werden naar beneden geschoten door de artillerie of op de grond vernield. Van onze [Duitse] vliegtuigen worden er acht vermist.

In het Westen beschoten de lange afstandsbatterijen militaire doelen bij Dover.

Britse verkenningsvliegtuigen lieten bij daglicht zware brisantbommen vallen op de kuststreken in Noord West Duitsland. Duitse bommenwerpers veroorzaakten gisteren [Zondag] een uitgebreide vernieling aan belangrijke oorlogsobjecten aan de Engelse Zuidkust bij aanvallen van geringe hoogte.

In de afgelopen nacht [Zondag — Maandag] vielen de Duitse bommenwerpers een stad aan in de Midlands, waar oorlogsproducten worden vervaardigd. Zware brisant- en brandbommen werden op belangrijke oorlogsdoelen geworpen aan de Oostkust van Engeland. Een aantal branden en ontploffingen werd er veroorzaakt.

Zowel in het Oostelijk en Westelijk gedeelte van de Atlantische Oceaan, gelijk in de Caraïbische Zee werden door Duitse duikboten 17 vijandelijke koopvaardij-schepen tot zinken gebracht, metende totaal 107.000 ton, alsmede twee zeilschepen, die voor transport-doeleinden werden gebruikt.

11 Schepen, in totaal 64.000 ton werden in convooien tot zinken gebracht. 2 Andere schepen werden tot zinken gebracht, doch net zinken kon niet worden waargenomen door de tussenkomst van de vijandelijke verdediging" (Berlijn, (AP) 28.4).

FINS COMMUNIQUÉ.

Een Fins communiqué luidt als volgt: „Vijandelijke pogingen om de linies op de Karelische en Aunus-landengten en in de Zuidoostelijke sector van het Oostelijk front te doorbreken, werden afgeslagen" (Helsinki, (AP) 24.8).

NIEUWE ACTIE IN EGYPTE VERWACHT.

De toeneming van de luchtactiviteit boven de Egyptische woestijn en de voortgezette pogingen van de as om convooien te brengen over de Middellandse Zee, leidden tot de hernieuwde speculatie omtrent de mogelijkheid van een nieuw offensief van den Duitsen Maarschalk Erwin Rommel.

De Italianen hebben herhaaldelijk laten doorschemeren, dat de periode van kalmte in de woestijngevechten spoedig zou kunnen eindigen. Heden zeide de radio van Rome: „Een orkaan van dood kan elk ogenblik losbarsten."

Britse militaire critici waren van mening, dat Rommel, die thans op 130 kilometer ten Westen van Alexandrië zijn bivak heeft opgeslagen langs de kust van de woestijn, erin geslaagd is grote versterkingen te krijgen. De aanhoudende Geallieerde bombardementen op zijn voorraadlinies zouden hem echter kunnen hebben belet de volledige kracht te verzamelen voor zijn geliefkoosde strategie van aanvallen precies op het ogenblik, dat de Britten zich gereed maken om zelf het initiatief te nemen.

Aan de Britse zijde scheen het twijfelachtig of Generaal Sir Harold Alexander, de nieuwe bevelvoerende officier in het Midden Oosten, tijd heeft gehad de uiteindelijke plannen te beramen voor een offensief, zelfs indien voldoende gepantserd materiaal en transport-vertuigen beschikbaar zijn.

Het ergste zomerweer is thans voorbij in de woestijn en de gevechtscondities zullen in de komende weken gestadig moeten toenemen. In Londen heeft men in brede kring de mogelijkheid besproken, dat een nieuwe aanval van Rommel zou kunnen worden bepaald op het ogenblik, dat de grote Duitse opmars in de Caucasus zal geschieden. De benoeming van Generaal Sir Henry Maitland Wilson tot een afzonderlijk commando over de Britse strijdkrachten in Iran en Irak werd beschouwd als willende zeggen, dat Geallieerde schikkingen worden getroffen met die eventualiteit voor ogen.

Alzo scheen Wilson te zijn belast met een van die moeilijke opdrachten om „op te schieten" gelijk hij er reeds vele in de oorlog heeft gehad. Hij voerde het bevel over de Britse strijdkrachten in Egypte in de moeilijke dagen toen Mussolini's Afrikaanse legers hen zowel uit het Westen als uit het Oosten bedreigden; hij deelde in het leiden van de Britse opmars, welke tot voorbij Benghazi ging; hij werd naar Hellas gezonden met een expeditie-leger en kreeg tenslotte de taak om Syrië schoon te vegen voordat de Duitsers er de boel in handen konden krijgen (Londen, (AP) 24.8).

OORLOGSCOMMUNIQUÉ VAN CAIRO.

Een gemeenschappelijk communiqué van het Algemeen Hoofdkwartier en de Royal Airforce in Caïro luidt als volgt: „Gedurende de nacht van 23 op 24 Augustus zetten onze patrouilles haar activiteiten voort en vielen zij in de Noordelijke sector vijandelijke patrouilles aan. Gisteren werd artillerievuur gewisseld in de Centrale sector. Anders is er niets te vermelden. De luchtactiviteit boven het gevechtsgebied bestond uit vluchten en aanvallen van onze gevechtsvliegtuigen en gevechtsbommenwerpers" (Caïro, (AP) 25.8).

BRAZILIAANSE TANKER TOT ZINKEN GEBRACHT.

De Braziliaanse Regering maakte bekend, dat de Braziliaanse tanker „Louisiana" tot zinken gebracht werd. Het schip bracht gasoline en olie voor Rio de Janeiro en Santos (Rio de Janeiro, (AP) 24.8).

ALLERLAATSTE NIEUWS

— **Vichy:** Onder het opschrift: „Bedreiging voor Guyana" trof het Ministerie van Informatie de ongewone maatregel om een DNB-bericht uit Madrid te publiceren. Volgens dit bericht zal een verklaring door de Regering van Rio de Janeiro worden uitgegeven om tegemoet te komen aan de eisen in Brazilië voor de annexatie van Frans Guyana. Het Ministerie leverde zelf geen commentaar.

— **Moskou:** De radio van Moskou deelde mede, dat de Duitsers 1116 vliegtuigen verloren in de eerste drie weken van Augustus.

— **Londen:** De Britse Admiraliteit deelt mede, dat in de afgelopen nacht een offensieve patrouille van lichte kust-strijdkrachten onder commando van Luitenant H. L. Lloyd vier Duitse Flakschepen (luchtafweerschepen) verraste. Een Flakschip werd getroffen door een torpedo en is haast zeker gezonken. De andere drie werden hevig beschoten met kanonvuur en men neemt aan, dat schade en verliezen in manschappen werden toegebracht. Alle Britse vaartuigen keerden zonder verliezen terug.

— **Jersey City:** Het diplomatieke inwisselingsschip „Gripsholm" met 1451 Latijns Amerikanen en Noord-Amerikanen, die uit Japan en de door Japan bezette gebieden werden gerepatrieerd, bereikte de pier van New Jersey hedenmorgen om 9 uur.

— **Moskou:** De Duitsers hebben grote strijdkrachten van tanks opgehoopt aan de Oostelijke oever van de Don voor Stalingrad, terwijl duikbommenwerpers door de lucht zwermden en parachutisten in de gebieden van de Don en de Caucasus neerdaalden met anti-tankkanonnen, en motorfietsen om de reeds hachelijke Sovjetposities te bedreigen.

— **Londen.** Het gevoelen, dat spoedig een opzienbarende ontwikkeling zal volgen, nu Premier Churchill van Rusland teruggekeerd is, nam toe met de onthulling, dat hij Egypte, Irak en Iran bezocht heeft zowel op weg naar Moskou als op de terugreis.

Deze bezoeken brachten snelle en verrassende gevolgen. Auchinleck werd ontheven van het commando in het Midden-Oosten en zijn opvolger Alexander werd vrijgelaten om zijn aandacht te vestigen op de strijd tegen Rommel terwijl Generaal Wilson de belangrijke taak overnam om een Brits leger in Iran op te bouwen; de achterdeur van de Caucasus. De verwachting, dat Churchills terugkeer naar Groot Britannië zal worden gevolgd door verdere tastbare bewijzen van de Geallieerde vastberadenheid om snel te handelen en een mogelijke ramp in Rusland te voorkomen, werd verhoogd door het nieuws, dat hij zal confereren met Sir John Dill, wiens terugkeer uit Washington niet slechts een toeval scheen. Politieke kringen meldden, dat Churchill het Parlement niet van het zomer-reces zal terugroepen voor een verklaring over de besprekingen in het Kremlin en de situatie in het gehele Midden-Oosten. Men wees erop, dat de Premier het te druk heeft met de belangrijke oorlogsconferentie — waaruit waarschijnlijk de uiteindelijke beslissing zal komen omtrent de vraag waar en wanneer de poging om een tweede front te vormen zal worden gedaan — dan om direct een boodschap voor het Lagerhuis gereed te maken.

Washington meldt in een spoedbericht dat er een grote zee- en luchtslag gaande is om de Salomonseilanden, waarbij reeds meer dan 6 vijandelijke schepen beschadigd zijn. Het gevecht ontwikkelde zich door de Japanse tegenaanvallen op de Noordamerikaanse troepen, die het Zuidoostelijk gedeelte van de Salomonseilanden houden.

De Film een Jeugdgevaar

door

Pater Michael Möhlmann O.P.

VII.

VOORBEELDEN TREKKEN.

Woorden wekken, maar voorbeelden trekken. Vooral de slechte voorbeelden. Vooral bij de jeugd. Bewijzen? Om te beginnen zij het mij vergund ter illustratie enige rapporten voor te lezen, die opgenomen zijn in het verslag van de Staatscommissie tot onderzoek naar het Bioscoopgevaar in Nederland, welke rapporten werden uitgebracht door mensen, die door hun nauw contact met de jeugd een gezaghebbend getuigenis over de verruwende invloed van zulk soort films konden afleggen.

Een agent-ambtenaar van het reclasseringswerk te Sittard schrijft:

„Dreigbrieven (poging tot afpersing van ƒ 100) ondertekend: Merono, hoofd der Vampieren, werden ontvangen enige dagen, nadat een film van die naam was vertoond. Meermalen zwierven jongens van 13 à 14 jaar uit mijnwerkerstand achtereen in de bossen rond en maakten zich schuldig aan diefstal, bedelarij en inbraken uit navolging van het op het doek vertoonde."

Commissaris van Politie te Gouda:

„Dikwijls lugubere voorstellingen op het doek als inbraken, vechtpartijen, diefstallen of loszinnig leven geven aanleiding tot misdaad. Dit is meermalen door jeugdige personen bij het verhoor verklaard."

President-Directeur van het Heldring-Gesticht:

„De kinderen zijn onder de indruk, dat zij in de bioscoop les hebben in criminele en onzedelijke handelingen, waardoor zucht tot navolging bij hen wordt opgewekt."

Commissaris van Politie te Haarlem:

„Mijn besliste overtuiging is, dat sensationele voorstellingen verderfelijk werken op jongens van zwak karakter, die onder de indruk van het geziene gemakkelijk zijn over te halen door oudere kameraden, om ook eens mee te doen."

Commissaris van Politie te Kampen:

„Op de vraag, hoe hij (een jeugdige inbreker) met zoveel durf en overleg optrad, antwoordde hij: Dat leer je wel in de bioscoop, daar zie je het voor je ogen. Diefstal (dikwijls ten nadele van de ouders), inbraak, inklimming, valsheid in geschrifte, vals spel, moord, zelfmoord komen in de bioscoop veral voor, waarbij allerlei intrigues in bizonderheden zichtbaar worden uitgewerkt. Voorts veel vertoond: indecente houdingen, zeer gewaagde ontkledingen, verleidingen enz., die in de fantasie worden uitgewerkt. Al die vertoningen leren en prikkelen tot misdrijf. Beloning der deugd en bestraffing der ondeugd in zulke films werkt weinig remmend, want de jeugd weet maar al te goed, dat de daders van veel misdrijven ongestraft blijven. Voorts verkeerde denkbeelden verspreid over het leven in hogere kringen, waardoor oproerige geest kan worden bevorderd."

Hoofdcommissaris van Politie te Groningen:

„De vele zeer sensationele detectivefilms zijn in vele gevallen een leerschool voor den misdadiger. Het meest onzedelijke in deze films is dit: dat ze de misdaad aanlokkelijk maken en den misdadiger op een voetstuk plaatsen. Acht het noodzakelijk deze soort van films geheel uit te roeien."

Ambtenaar reclassering te Den Haag:

„De bioscoop maakt de jeugdige personen vertrouwd met misdaad van allerlei aard. Impressioabele naturen, zwakke karakters en jongens met onvoldoend ontwikkeld onderscheidingsvermogen lopen er groot gevaar de tentoongestelde boevenstreken als iets dat „iedereen" doet en derhalve welhaast als iets geoorloofds, waarbij men alleen heeft te waken tegen eventuele ontdekking. Ook verkeerde omgeving in de bioscoop van allerlei adspirantboefjes, die elkaar menigmaal van gestolen geld tracteren op sigaretten, snoepgoed en bioscoopbezoek."

Dit, zoals wij zeiden, ter illustratie. Want omdat deze rapporten betrekking hebben op Nederland, kunnen ze niet als strict bewijs gelden voor Curaçao, waar de gerechtelijke outillage voor jeugd-criminaliteit nog in een uiterst primitief stadium verkeert, zodat gegevens van deze soort hier in veel beperkter mate voor handen zijn. Behalve enige politie-rapporten, waarin de verklaring der jeugdige misdadigers toevalligerwijze aan het licht bracht, dat zij diefstal pleegden, om de bioscoop te kunnen bezoeken, wees een der hier werkzame rechters mij nog op de volgens zijn ervaring verderfelijke invloed van het slechte gezelschap, waarin jeugdige personen hier de film plegen te bezoeken.

En de officier van Justitie van Curaçao verklaarde, er persoonlijk van overtuigd te zijn, dat een groot gedeelte van de jeugd-criminaliteit op ons eiland te wijten is aan het zien van slechte films.

Nog onlangs werd geheel Curaçao opgeschrikt door de beestachtige moord op een jonge vrouw. Maar misschien is het onbekend, dat de 22-jarige dader te voren naar „The monster and the girl" is geweest, een film, die de officier van Justitie ook gezien heeft, en die hem, ofschoon de beklaagde hieromtrent geen bekentenis heeft afgelegd, de indruk gaf, dat deze met sadistische koelbloedigheid uitgevoerde moord mede onder invloed van die film werd bedreven.

Mij is van genoemde film alleen de advertentie bekend, maar die is al karakteristiek genoeg om hem u niet te onthouden.

Paramounts Supersensatie.
„The monster and the girl".

De New Yorkse politie staat voor een raadsel. Een monsterachtige serie misdaden wordt gepleegd. In een verbijsterend snel tempo volgen de slachtoffers elkaar op. Een wezen met de verwarde hersenen van een krankzinnige...... met de kracht van een gorilla... wreekt de eer van een onschuldige vrouw.

Deze laatste zin, die waarschijnlijk de stank van deze mesthoop met de wierookgeur van een ridderlijk doel moet verdoezelen, is waarschijnlijk aan de verwarde hersenen van onzen Curaçaosen moordenaar ontgaan. Jammer voor de vrouw, die daar het slachtoffer van werd.

Maar een andere quaestie is van veel meer gewicht. Niet de vervolgbare, criminele handelingen zijn de meest fatale gevolgen van de film te achten, want jeugdige misdadigers blijven tenslotte maar enkelingen, die toch al door afkomst en milieu tot de meest ongunstige exemplaren van de maatschappij behoren en als zodanig iets uitzonderlijks zijn.

Neen, veel zwaarder moet de daling van het algemeen zedelijk peil der grote massa van de kinderen wegen. Zelfs wanneer deze neergang zich niet in openbare en gerechtelijk vervolgbare criminaliteit uit. En dat deze zedelijke neergang een feit is, dat het algemene peil van onze jeugd een treurige schade lijdt van levensverruwing, geweldpleging in het klein en in het groot: (u moet die navolging van de film zien op onze straten, waar benden jongens met touwen en pistolen en stokken gewapend, rondtrekken om allerlei baldadigheid uit te halen).

En wat erger is, van diefstal. Hoeveel ongecontroleerde en oncontroleerbare diefstallen zijn ons, zielzorgers, bekend.

Diefstallen met het doel om naar de film te gaan, waarbij dus ten eerste gestolen wordt, en ten tweede films gezien worden buiten medeweten en toezicht van de ouders.

Van bedelarij. Wat voor soort kinderen zich al niet meer schamen, om aan de ingang van onze bioscopen aan willekeurig welken voorbijganger een plak te vragen, tot zij er voldoende hebben om een entree-kaartje te kopen.

Schade kortom in al die goede eigenschappen, in die geestelijke adel, die wij boven hebben omschreven, die aan iederen mens eigen moet zijn en die daarom in de jeugd gestadig moet groeien.

Dat de film al deze onheilen tengevolge heeft, niet in uitzonderingsgevallen, maar onder de brede lagen van de jeugd, het is een feit, dat ieder, die met de jeugd te maken heeft, zelf zal hebben geconstateerd, en dat men des te veelvuldiger en pijnlijker ervaart, naarmate het contact met de jeugd intiemer is.

Waarom dan niet opgetreden? Te meer, daar er een middel bestaat, om deze ruïneuze gevolgen afdoende tegen te gaan.

Curaçao.

PASTOOR HENDRIKS O.P. †

Met Pastoor Hendriks is de laatste Pastoor van de oude stempel van Curaçao verdwenen.

Hij was in de volle zin des woords Pastoor d.i. Herder. Hij heeft de herderstaf gezwaaid van het Westen (Westpunt en Bonaire) tot het Oosten (Montagne en Aruba) en tussen beide uiterste punten van dit Nederlands Gebiedsdeel was hij overal bekend, bemind en beroemd.

Overal waar hij kwam en optrad als Pastoor, als Predikant, als Biechtvader of Leidsman werd hij met vreugde ontvangen; en als hij door zijn Overste werd teruggeroepen, zagen de gelovigen niet alleen met lede ogen hem gaan, maar werd hem een uittocht bereid, een zegetocht gelijk.

Vir obediens loquetur victorias: een gehoorzaam man, zoals Pastoor Hendriks was, spreekt van overwinningen.

Hij was een man uit één stuk, zeer actief, met grote energie en een onweerstaanbaar doorzettingsvermogen. Wat hij wilde, zou en moest gebeuren, koste wat het koste.

Door zijn fors optreden en krachtig aanpakken en stevig doorzetten maakte hij op al zijn medewerkers een onuitwisbare en onvergetelijke indruk.

Nog geen drie jaar had ik het voorrecht met hem samen te werken op Bonaire en het is mij of ik hem wel dertig jaren heb geholpen bij zijn apostolisch werk.

Bonaire! Dat was wel de grootste glorietijd in zijn roemrijk leven. Wat hij daar tot stand heeft gebracht is bewonderenswaardig en bijna wonderbaar. Nadat ik drie allerellendigste jaren van droogte, ziekte en sterfte had doorgebracht, kwam Pastoor Hendriks van Curaçao op de Playa van Bonaire na een reis van drie dagen met een zeilbootje. Hij kwam, hij zag, en hij overwon!

Alle ellende verdween als sneeuw voor de zon. De natuur werkte wel mee, maar de tegenstelling van inzinking en bloei van Bonaire op godsdienstig en economisch gebied was tienmaal sterker dan de verandering in de natuur. Even veel geld als eerst werd uitgedeeld aan armen en zieken vóór hem, werd door hem in even korte tijd gebeurd voor kerkelijke doeleinden. Zo leeg als de kerk was vóór zijn komst, zo vol werd deze onder hem en door hem. Kon ik in mijn eerste jaren op Bonaire verklaren niet te kunnen begrijpen dat het Bonairiaanse volk de naam had kerks te zijn, later onder Pastoor Hendriks bleek mij duidelijk dat het volk van Bonaire diep godsdienstig is.

Pastoor Hendriks was als het ware de Paus-Koning van Bonaire.

Door zijn bewerking kwamen de Fraters van Tilburg op Bonaire en werd er een grote jongensschool in Kralendijk gebouwd. Ook de school van de Zusters werd aanmerkelijk verbeterd. Het onderwijs ging met rasse schreden vooruit, de openbare school kon er niet meer tegen aan en werd op het laatst gesloten.

Maar niet alleen op Bonaire, ook op Sint Maarten en Aruba heeft Pastoor Hendriks zijn vele talenten ontplooid, hard gewerkt en veel bereikt. Anderen die hem daar hebben gekend, zullen hierover mogelijk in bizonderheden treden.

Dit is zeker: Pastoor Hendriks kan met den heiligen Paulus zeggen: Ik heb de goede strijd gestreden, ik heb mijn geloof bewaard, wat rest mij anders dan de kroon op mijn werk uit Gods handen te aanvaarden, bestaande in de hemelse beloning.

De dag vóór zijn dood bereidde hij zich voor om naar Aruba te vliegen om daar zijn vrienden een laatste vaarwel toe te roepen.

De mens wikt, maar God beschikt!

Hij is naar hogere gewesten gevlogen en wacht zijn vrienden van hier en elders in het huis des Vaders.

Hij die ons een voorbeeld en steun is geweest in het aards bestaan, zal ons in de eeuwige zalen niet vergeten, maar ons een krachtige hulp zijn door zijn voorspraak.

Gedenken wij hem ook, biezonder in onze gebeden voor zijn zielerust.

R.I.P.

p. fr. R. Bührs, O.P.

BEGRAFENIS PASTOOR FRANS HENDRIKS O.P.

Gisteren om 16.30 uur werd het stoffelijk overschot van wijlen Pastoor Frans Hendriks O.P. naar zijn laatste rustplaats gedragen. Talrijk velen kwamen er bewijzen aan dezen stoeren, onvermoeiden werker, die geheel zijn leven in dienst stelde van de Missie.

Zijne Hoogwaardige Excellentie Mgr. Petrus Innocentius Verriet O.P. verrichtte, geassisteerd door Pastoor Martinus van den Elsen O.P. en Pastoor Bartholomaeus Roghmans O.P. de absoute in de kapel van het Sint Elisabethsgasthuis.

Een groep Frères uit Aruba en vele Arubanen en Bonairianen, die hier op Curaçao verblijven, liepen mede in de lange stoet. Zijne Excellentie de Gouverneur was vertegenwoordigd door zijn adjudant, Luitenant Emile Ch. J. M. van de Laarschot.

Onder het droef gebeier der stadsklokken schreed de indrukwekkende stoet naar het Priestergraf op het kerkhof van de H. Anna.

Hier werd het stoffelijk overschot bijgezet in een der nissen temidden van zijn overleden medebroeders.

Hij ruste in vrede.

DR. SCHUITEMAKER OP CURAÇAO.

Op doorreis naar Suriname vertoeft dezer dagen op Curaçao Doctor Frits Schuitemaker, een bekend arts van ons zustergebiedsdeel.

Dr. Schuitemaker arriveerde Vrijdag jongstleden van Barbados, waar hij samen met den Directeur van de Curaçaose Openbare Gezondsheidsdienst, Dr. Willem M. Bonne, een medische conferentie bijwoonde.

Aanstaande Donderdag vertrekt Dr. Schuitemaker naar Suriname om zijn practijk te hervatten.

ONZE VLOOT EN CLUB ASIENTO.

Op het telegram door een 150 tal Nederlandse zeelieden verzonden op 5 Augustus jl. ter gelegenheid van de verjaardag van H.K.H. Prinses Irene in Club Asiento, ontvingen wij het volgende antwoord:

Stockbridge, Mass. 12 Augustus, 1942.

Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Juliana is diep getroffen door het hartelijk telegram, hetwelk u Haar uit naam van een groep Nederlandse koopvaardijvaarders en de leden van de Asiento Club ter gelegenheid van de verjaardag van Prinses Irene hebt toegezonden.

Haar beste wensen vergezellen hen allen voor hun waardevolle arbeid in deze moeilijke tijden, terwijl Hare Koninklijke Hoogheid nogmaals allen dankt voor de gevoelens van trouw en aanhankelijkheid voor het Huis van Oranje, in uw telegram vertolkt en welke ten zeerste op prijs worden gesteld.

Namens Hare Koninklijke Hoogheid,
W. van Tets,
Particulier Secretaris.

DE BOY SCOUTS KOMEN.

Wij vestigen uw aandacht op de advertentie in onze kolommen van vandaag, waarin het bezoek wordt aangekondigd van een voetbalelftal van onze Arubaanse sportbroeders aan de R.K. sportelftal.

Het Boy Scout elftal van Oranjestad heeft uitstekende spelers onder zijn leden. Wij noemen slechts de namen van Kelkboom, Chirino en Tromp.

Hun spel is altijd fair en sportief, wij kunnen dus rekenen op twee mooie wedstrijden. Het elftal der Boy Scouts heef twee weken geleden gespeeld tegen de club „Unidos" van San Nicolas en gewonnen met 5 — 1. Het is dus een sterk elftal.

Van de kant der R.K. Sportcentrale wordt voor de eerste wedstrijd van Zondag as. een elftal samengesteld uit de verschillende eerste klas clubs; terwijl op de verjaardag van Koningin Wilhelmina het kampioen-elftal der R.K. Sportcentrale (Jong Bonaire) tegen de Arubaanse gasten zal uitkomen.

Wij zullen in de loop van de week de namen en de opstelling der elftallen voor de beide dagen bekend maken.

Wij hopen, dat vele sportliefhebbers van de gelegenheid zullen gebruik maken om tegen het buitengewoon lage entree, dat wij van de R.K. Sportcentrale gewoon zijn, van een paar mooie wedstrijden te gaan genieten.

NEDERLANDS MANNENKOOR.

De leden van het Nederlands Mannenkoor worden eraan herinnerd, dat er as. Woensdag 26 Augustus om 17 uur zangrepetitie gehouden wordt in de kerk te Groot Kwartier.

TENNIS KAMPIOENSCHAPPEN 1942.

Uitslagen: C. Schnepper—A. de Wolf vs. S. F. van Kekem—G. J. F. Breedveld: 6—3, 6—1, 6—0; O. Salas — N. M. Chumaceiro vs. A. P. Jesurun—W. Curiel: 6—0, 8—6, 6—2.

Woensdag spelen: Asiento Baan 16.00 uur: N. E. Powel en Richard Henry tegen C. Schnepper en A. de Wolf.

Donderdag: Dames eindstrijd C.S.C. Baan 16.30 uur: Mevr. C. Elvers en Mevr. Scheffer tegen Mej. E. da Costa Gomez en Mevr. E. L. Maduro.

REDE GOUVERNEUR.

Gouverneur Doctor Petrus Albertus Kasteel van Curaçao heeft gisteravond de volgende rede gehouden:

Geachte Luisteraars,

Een tragisch ongeval heeft onze K.L.M. getroffen. Het Lockheed-vliegtuig de „Parkiet" via Trinidad van het Gebiedsdeel Suriname op weg naar Curaçao, is, vermoedelijk door een zware onweersbui overvallen en verongelukt

Vlieger was de zeer ervaren, onlangs uit Nederlands Indië overgekomen piloot Badings: het vliegtuig was nog bij laatste inspectie vorige week door den hiervoor aangewezen landsambtenaar in orde bevonden. Maar, gegrepen door de Blikgemende majesteit van den souverein, die is de dood, is het toch vergaan. Met al degenen, die er zich aan hadden toevertrouwd en wier namen u zo even hebt gehoord. De rouw over de slachtoffers van dit ongeluk treft rijksgenoten in Suriname, in Nederlands-Indië, in Nederland en hier.

Het is mij een behoefte aan het Opperbestuur, Suriname, aan de K.L.M. en aan de betrekkingen van haar omgekomen personeel de betuiging aan te bieden van Curaçao's oprechte... en medelijden met dit overkomen leed.

Zoals ik ook een woord van dank richt tot onze Britse, Amerikaanse en Venezolaanse vrienden, die dadelijk door het inzetten van lieve vliegtuigen met alle kracht aan het onderzoek hebben deelgenomen. Het pijnlijke onzekerheid snel ... eindigen.

Woorden van menselijke ... bij rampen als deze — de ... de K.L.M. trof, zolang zij ... Gebiedsdeel werkzaam is ... de verklanking van wat men ... uiten, maar wat, zelfs al ... taal te beheersen, zó moeilijk ... wij hier zijn in de sfeer, welke ... tussen tijd en eeuwigheid ... menselijk denken niet meer ... lijk alle menselijk kunnen in ... ogenblikken bij zijn technische ... sing telkens op grenzen stuit ... onze woorden van willen ... wensen.

Moge Hij, die heerst over ... ruimte, met zijn eeuwig Licht ... ledenen omstralen en met ... de in rouw gedompelde achterblijvenden sterken en beschermen.

EMMASTAD.

WACHTDIENSTEN: Di...

Telegram Afdeling: Hr. B... 353, L. de Colignylaan 14.

Shipping & Supplies: Hr. ... tel. 155, Hotel kamer 56.

Scheepvaart Afdeling: Hr. ... 299, Emmastad 14.

Dok Afdeling: Hr. J. v.d. ... 431.

Sportclub „Asiento": In verband met het feit, dat onze zwemmeester H. Lieshout, met ingang van ... met verlof gaat, worden ... heden af tot nadere aankondiging ... zwemlessen gegeven. Eind... zullen de verschillende groepen ... nieuw worden geopend en aangeven.

Junioren Voetbal: Donderdag ... Augustus 8.30 uur: Isla — Rio ...